

szeretne valamit, de nem tudja megmondani mit. Ezek a vágyak sokszor kollektívú lesznek, azaz minden ember egyformán érzi őket. E kollektív vágyakat veszi észre és fejezi ki a zseni. *Ahogy* észreveszi és *ahogy* kifejezi : szavakba nem foglalható — intuíciónak szokták hívni ezt a folyamatot — mert éppen ebben rejlik a zsenialitás. A jó kritikusból is meg kell lennie egy bizonyos fajta zsenialitásnak. Észre kell vennie, hogy mik ezek a kollektív vágyak és ezek kielégítését, kifejezését kell kívánnia a művésztől, mert ez utóbbit csak kritikusi képességekkel nem lehet megvalósítani. A művész is esztétikai jelentőségű kollektív vágyakat keres. Ha rájuk talál — esetleg a kritikus segítségével is — és maradéktalanul ki is fejezi őket, akkor ünnepnapja van a művészeteknek.

A dogmatikus kritika túlmerev, a szubjektív kritika túl szabad. Az idealizált közönség ítéletét kifejező kritika egyesíti a kettő előnyeiket, de megszabadul a hátrányoktól. Állandóságot ad neki a nagy műalkotások emléke. Ez teszi lehetővé, hogy a művészetet mindig e magas színvonalra emlékeztesse. Ezen a színvonalon azonban szabadságot ad a művészeteknek, illetve kezükre jár a közönség kívánságainak kifejezésével. E színvonalon a kritikát és a művészetet csak egy törvény köti : kifejezése annak, amit emberileg jelentősnek, korléleknek, nemzeti szellemnek vagy kollektív tudatnak nevezhetnek.

Fábián István.

DISKOSVETŐ.

*Ahogy a régi diskosvetőt
Ó szobor örökíti meg
És él a mű és él a kő,
Míg elporladnak lágy szivek,*

*Mért nem faraglok szobrot rólam,
Hogy éljek túl éven, koron,
Aki a sötét éjszakában
E szót legmesszebbre dobom :
Jaj !*

Falu Tamás.